

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓)
รายวิชา ๔๐๑ ๔๒๐ การเมืองกับการสื่อสารทางการเมือง

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑.รหัสและชื่อรายวิชา ๔๐๑ ๔๒๐ การเมืองกับการสื่อสารทางการเมือง Politics and Political Communication
๒.จำนวนหน่วยกิต ๓ หน่วยกิต ๓(๓-๐-๖)
๓.หลักสูตรและประเภทของรายวิชา พุทธศาสตรบัณฑิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไป
๔.อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน พม. สำราญ กम्मสุโท, ผศ.ดร.
๕.ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ / ชั้นปีที่ ๔
๖.รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗.รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘.สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙.วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา</p> <p>๑.๑ เพื่อความเข้าใจการสื่อสารทางการเมืองและองค์กรทางการเมืองกับสาธารณชน</p> <p>๑.๒ เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของการสื่อสารและสื่อมวลชนในทางการเมือง</p> <p>๑.๓ เพื่อความเข้าใจการเมืองการรณรงค์ทางการเมืองและการเลือกตั้ง</p> <p>๑.๔ เพื่อกระบวนการนโยบายและการพัฒนา การแสดงความคิดเห็นสาธารณะ การสำรวจ รูปแบบ องค์กร โครงสร้าง และกระบวนการของการสื่อสารทางการเมือง</p> <p>๑.๕ เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการสื่อสารกับประชาธิปไตย</p> <p>๑.๖ เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมทางการเมือง การสื่อสารและสื่อมวลชน การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาสำคัญของการสื่อสารการเมือง</p>
<p>๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา</p> <p>เพื่อให้นิสิตมีความรู้พื้นฐาน เป็นการเตรียมความพร้อมด้านปัญญาในการนำความรู้ ความเข้าใจ ในด้านการเมืองไปประยุกต์ใช้ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ควรมีการเปลี่ยนแปลงตัวอย่างอ้างอิง ให้สอดคล้องกับแนวโน้มด้านปรัชญาการเมืองที่ได้มีความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย</p>

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑.คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองและองค์กรทางการเมืองกับสาธารณชน บทบาทของการสื่อสารและสื่อมวลชนในทางการเมือง การรณรงค์ทางการเมืองและการเลือกตั้ง กระบวนการนโยบายและการพัฒนา การแสดงความคิดเห็นสาธารณะ การสำรวจ รูปแบบ องค์กร โครงสร้าง และกระบวนการของการสื่อสารทางการเมือง ความสัมพันธ์ของการสื่อสารกับประชาธิปไตย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมทางการเมือง การสื่อสารและสื่อมวลชน การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาสำคัญของการสื่อสารการเมือง</p>			
<p>๒.จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p>			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
<p>๓.จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล</p> <p>- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านบอร์ดประชาสัมพันธ์และเว็บไซต์ของทุกคณะที่จัด</p>			

การศึกษาวิชาการเมืองกับการปกครองของไทย

- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

คุณธรรม จริยธรรม					ความรู้					ปัญญา					ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ฯ					วิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสาร			
๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔
●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○

๑.คุณธรรม จริยธรรม

๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

นิสิตประกอบด้วยคุณธรรม จริยธรรมดังนี้

- (๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต
- (๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม
- (๓) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- (๔) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม

๑.๒ วิธีการสอน

- บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษา
- อภิปรายกลุ่ม
- กำหนดให้นิสิตหาตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง

๑.๓ วิธีการประเมินผล

- พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา
- มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา
- ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย

๒.ความรู้

๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ

- ๑) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาและหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
- ๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางด้านรัฐศาสตร์ รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะและการใช้เครื่องมือทางรัฐศาสตร์ที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในสังคม
- ๓) สามารถติดตามความก้าวหน้า แนวคิดใหม่ ๆ ทางด้านรัฐศาสตร์ พร้อมทั้งเข้าใจวิธีการนำไปประยุกต์ใช้
- ๔) สามารถบูรณาการความรู้ในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิตกับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ วิธีการสอน

- บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษา

<ul style="list-style-type: none"> - อภิปรายกลุ่ม - กำหนดให้หนังสือหาตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง - การศึกษาโดยใช้ปัญหา และโครงการ Problem base learning และ Student Center เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการและทฤษฎี - นำเสนอสรุปการอ่านจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - วิเคราะห์กรณีศึกษา
<p>๓.ทักษะทางปัญญา</p>
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ ๒) สามารถสืบค้น ตีความและประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ๓) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ ๔) สามารถประยุกต์ความ และทักษะเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <p>การบรรยาย ร่วมกันถามตอบในชั้นเรียนรวมทั้งเชิญวิทยากรจากภายนอกมาบรรยาย การค้นคว้าด้วยตนเอง การจัดทำรายงานกลุ่ม</p>
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>ประเมินจากการทำรายงานกลุ่ม การสอบกลางภาค และสอบปลายภาค</p>
<p>๔.ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำหรือในบทบาทของผู้ร่วมทำงาน ๒) สามารถใช้ความรู้ที่ได้ศึกษาในศาสตร์ทั้งมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มาชี้แนะสังคมในประเด็นที่เหมาะสม ๓) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม ๔) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา - มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล หรือ อ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา - การนำเสนอรายงาน
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด

<ul style="list-style-type: none"> - รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษาด้วยตนเอง
<p>๕.ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <p>๑) สามารถแปลงข้อมูลเป็นข่าวสารที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการสื่อสารทั้งกับบุคคลและกลุ่มคนในสถานการณ์ที่หลากหลาย</p> <p>๒) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง และการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม</p> <p>๓) สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อสื่อสารอย่างเหมาะสม</p> <p>๕.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ - นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม <p>๕.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี - การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	บอกขอบข่ายการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ การเก็บคะแนน การสอบ รวมทั้ง กระบวนการเรียนการสอนตลอดภาค การศึกษา	๒	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย อธิบาย และ ยกตัวอย่างประกอบ - อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น - มอบหมายการทำ รายงานกลุ่ม 	พม. สำราญ กมมสุทุโธ
๒	องค์กรทางการเมืองและสาธารณชน		<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย อธิบาย และ ยกตัวอย่างประกอบ - อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 	พม. สำราญ กมมสุทุโธ
๓	บทบาทของการสื่อสารในทางการเมือง	๒	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย อธิบาย และ ยกตัวอย่างประกอบ 	พม. สำราญ กมมสุทุโธ

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
			- อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	
๔	สื่อมวลชนในทางการเมือง	๒	- บรรยาย อธิบาย และ ยกตัวอย่างประกอบ - อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	พม. สำราญ กมฺมสุฑุโธ
๕	การรณรงค์ทางการเมืองกับการสื่อสาร	๒	- บรรยาย อธิบาย และ ยกตัวอย่างประกอบ - อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	พม. สำราญ กมฺมสุฑุโธ
๖	การสื่อสารกับการเลือกตั้ง	๒	- บรรยาย อธิบาย และ ยกตัวอย่างประกอบ - อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	พม. สำราญ กมฺมสุฑุโธ
๗	สอบกลางภาค	๒		
๘	การแสดงความคิดเห็นสาธารณะ	๒	- บรรยาย อธิบาย และ ยกตัวอย่างประกอบ - อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	พม. สำราญ กมฺมสุฑุโธ
๙	รูปแบบและองค์การของการสื่อสาร	๒	- บรรยาย อธิบาย และ ยกตัวอย่างประกอบ - อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	พม. สำราญ กมฺมสุฑุโธ
๑๐	โครงสร้างและกระบวนการของการสื่อสาร ทางการเมือง	๒	- บรรยาย อธิบาย และ ยกตัวอย่างประกอบ - อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	พม. สำราญ กมฺมสุฑุโธ
๑๑	ประชาธิปไตยกับการสื่อสาร	๒	- บรรยาย อธิบาย และ ยกตัวอย่างประกอบ - อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	พม. สำราญ กมฺมสุฑุโธ
๑๒	การสื่อสารและสื่อมวลชน	๒	- บรรยาย อธิบาย และ ยกตัวอย่างประกอบ - อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	พม. สำราญ กมฺมสุฑุโธ
๑๓	การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาของการ สื่อสารการเมือง	๒	- บรรยาย อธิบาย และ ยกตัวอย่างประกอบ	พม. สำราญ กมฺมสุฑุโธ

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
			- อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	
๑๔-๑๕	สรุปองค์ความรู้	๔	-นำเสนอรายงาน -ถาม-ตอบประเด็นที่ทำ รายงาน	พม. สำราญ กมมสุโข
๑๖	สอบปลายภาค	๒		

๒.แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑	สอบกลางภาค สอบปลายภาค	๗ ๑๖	๒๐% ๕๐%
๒	วิเคราะห์กรณีศึกษา คั่นควำ การนำเสนอ รายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาคการศึกษา	๒๐%
๓	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นใน ชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>๑.เอกสารและตำราหลัก</p> <p>ชวนะ ภวภานันท์และคณะ. การสื่อสารทางการเมือง. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ๒๕๕๗.</p>
<p>๒.เอกสารและข้อมูลสำคัญ</p> <p>เสถียร เขยประทับ. การสื่อสาร การเมืองและประชาธิปไตยในสังคมพัฒนาแล้ว. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑.</p> <p>..... การสื่อสารและการตลาดการเมือง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕.</p> <p>ปณัชนา ลีลายุทธ. การสื่อสารทางการเมืองเพื่อสันติเชิงพุทธบูรณาการ. วิทยาลัยพุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.</p>

<p>दनัย ไซโยธา, รองศาสตราจารย์. การเมืองการปกครองของไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๘.</p> <p>สุรพล สุยะพรหม, ผศ.ดร., การเมืองกับการปกครองของไทย, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓. ทินพันธุ์ นาคะตะ, ดร. การปกครองของไทย. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์ จำกัด, ๒๕๔๕.</p> <p>นงเยาว์ พิระตานนท์. การเมืองการปกครอง. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๑.</p> <p>พีรพล ไตรทศาวีทย์ ดร. การปกครองไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๔๔.</p> <p>ลิขิต ธีรเวคิน, ศาสตราจารย์ ดร. การเมืองการปกครองของไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๓ แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๙.</p>
<p>๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ</p> <p>www.cabinet.thaigov.go.th</p> <p>www.parliament.go.th</p> <p>www.thailocaladmin.go.th</p>

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต</p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา - ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต
<p>๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบ - การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
<p>๓. การปรับปรุงการสอน</p> <p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน - การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ